

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 11/1991-92 med anledning av ltm Bert Häggbloms m.fl. hemställningsmotion angående Ålands Penningautomatförenings placeringsavgifter för penningautomater.

Landstinget har den 25 mars 1992 inbegärt finansutskottets utlåtande över motionen. Utskottet, som i ärendet hört verkställande direktören vid Ålands Penningautomatförening Lars Porko, får med anledning härav anföra följande.

I motionen konstateras att för de penningautomater som är utplacerade på land erlägger Ålands Penningautomatförening för närvarande 20 procent av bruttointäkten i form av hyra till lokalägaren. För de penningautomater som finns ombord på fartyg, som är registrerade i Mariehamn, i utrikestrafik erlägger föreningen 40 procent till fartygets ägare eller innehavare. Motionärerna anser att det sker en diskriminering av de som upplåter lokaler på land jämfört med dem som upplåter utrymmen på fartyg.

I landskapet har penningautomatspelet varit reglerat sedan år 1955. De placeringsavgifter som erlagts har i stort sett varit oförändrade. På 1960-talet var avgifterna ca 15 procent för att sedan höjas till 20 procent i samband med att nya speltyper infördes. I samband med att färjtrafiken expanderade starkt genomgick spelverksamheten motsvarande utveckling. Från början var inte området reglerat varför ett antal rederier handhade spelverksamheten själva, men den möjligheten försvann i slutet av 1960-talet då landskapslagen om lotterier (10/66) reviderades och spelverksamheten ombord på fartyg kom att omfattas av reglerna. I detta sammanhang fastställdes nya hyresersättningar som numera uppgår till ca 40 procent. Dessa ersättningar är i stort sett lika för samtliga finländska fartyg i utrikestrafik.

År 1976 tillkom landskapslagen om förströelseautomater (67/76) och då överfördes även förströelsespelen till penningautomatföreningens monopol. Styrelsen beslöt då att hyresersättningarna till caféer och restauranger för förströelseautomater skulle uppgå till 40 procent bl.a. därför att dessa krävde betydligt större utrymmen än tidigare uppställda penningautomater. I land fanns vid senaste årsskifte 257 penningautomater och 55 förströelsespel. Under sommarsäsongen utplaceras ytterligare ca 100 automater. Hyran som erläggs uppgår vanligen till 40 procent för förströelseautomaterna och till 20 procent för penningautomaterna. Mer än 75 procent av penningautomatföreningens inkomster kommer idag från den fartygsbaserade spelverksamheten. Av de lokaler som finns i land redovisar över 85 lokaler en omsättning som understiger 100.000 mark på årsnivå (merparten t.o.m. under 50.000 mark). De många små lokalerna med låg omsättning

innebär stora omkostnader för penningautomatföreningen i samband med service. I förhållande till omsättningen är också investeringskostnaderna mycket höga. Ålands Penningautomatförening har dock ansett det som angeläget att på det här sättet kunna stödja ägarna till många små caféer, framförallt på landsbygden, för vilka hyresersättningarna för spelautomater innebär en väsentlig inkomst. Om hyresavgifterna skulle höjas från 20 till 40 procent skulle det innebära att penningautomatföreningen skulle bli tvungen att säga upp ett femtiotal av de nuvarande avtalen för lokaler där spelautomater för närvarande finns uppställda.

I sammanhanget kan vidare konstateras att enligt 18 § i Penningautomatförordningen för landskapet Åland (62/72) sägs att det ankommer på Ålands Penningautomatförenings styrelse att besluta om ersättning för uppställande av automat och landskapsstyrelsen kan således inte vidta sådana åtgärder att hyresnivån ändras utan att denna fråga direkt regleras genom ändring av lag eller förordning.

Med hänvisning till det anförda föreslås

att Landstinget förkastar hemställningsmotion nr 66/1991-92.

Mariehamn den 9 april 1992

På finansutskottets vägnar:

Pekka Tuominen
viceordförande

Elisabeth Naucér
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: viceordföranden Tuominen samt ledamöterna Bengtz (delvis), Gunnar Lundberg och Sjölund samt ersättaren Björling (delvis).